

Úřad práce České republiky, generální ředitelství

Čj.: UPCR-2024/136822-20000402/2

Poskytnutí informací týkajících se Seznamu žádostí pro ověření nároku (tzv. blacklist) žadatelů o humanitární dávku

Žádost:

ze dne 12. 11. 2024

Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Žádost se týká vyplácení humanitární dávky pobočkami Úřadu práce, konkrétně tzv. blacklistu žadatelů o humanitární dávku, kteří jsou, jak žadatel uvádí, opakovaně nuceni osobně navštěvovat pobočky Úřadu práce, neboť jim v oficiální aplikaci Ministerstva práce a sociálních věcí přichází při podání žádosti tzv. chybová hláška bez udání konkrétního důvodu. Jedná se o stále tytéž osoby, které musí každý měsíc při žádosti o humanitární dávku osobně navštívit příslušnou pobočku Úřadu práce. Opakují se případy, kdy je žadatel nucen přijít, ale na dané pobočce mu není poskytnuto vysvětlení, proč mu dávka nemůže být vyplacena standardně na základě žádosti prostřednictvím aplikace, úředník pouze žádost v systému potvrdí.

Žadatel v žádosti odkazuje na e-mail od paní XXX z Oddělení nepojistných sociálních dávek GŘ ÚP ČR, kde zmiňuje tzv. blacklist osob, jejichž „žádosti je nutné prověřit přímo na kontaktním pracovišti, protože máme podezření, že žádost není vyplňována v souladu se zákonem č. 66/2022 Sb.“ Tento e-mail byl přílohou žádosti. Dále odkazuje na e-maily od paní XXX, krajské koordinátorky strategického řízení adaptace-integrace držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny, která mu sdělila, že na tzv. blacklist mohou být osoby umístěny na základě žádosti konkrétního pracovníka Úřadu práce, nebo „shora“ prostřednictvím náhodně vygenerované hlášky. V obou případech přijde žadateli tzv. chybová či kontrolní hláška, na základě které se má osobně dostavit na pobočku Úřadu práce. Tyto e-maily k žádosti připojeny nebyly.

Vzhledem k tomu, že je existence tzv. blacklistu žadatelů o humanitární dávku potvrzena v oficiální komunikaci Úřadu práce, žádá žadatel o poskytnutí následujících informací:

- 1) Jaký je konkrétní výčet podmínek pro to, aby byl žadatel o humanitární dávku zařazen na tzv. blacklist?
- 2) Jaký je konkrétní výčet podmínek pro to, aby byl žadatel o humanitární dávku vyřazen z tzv. blacklistu?
- 3) Jakým způsobem je žadatel o humanitární dávku informován o svém zařazení na tzv. blacklist?
- 4) Jakým způsobem si žadatel o humanitární dávku může ověřit, že do tzv. blacklistu je či není zařazen?

Uvádí, že uvedené informace jsou zásadní pro poskytování jeho služeb a rovněž pro osoby, kterým služby poskytuje.

Odpověď Úřadu práce České republiky, generálního ředitelství:

K Vaší žádosti Vám na základě vyjádření Odboru zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek GR ÚP ČR, do jehož věcné působnosti předmětná problematika spadá, sdělujeme k jednotlivým dotazům následující:

Tzv. blacklist je pracovní název pro Seznam žádostí pro ověření nároku. Tento seznam (pro zjednodušení dále jen „blacklist“) slouží ke kontrole žádostí o humanitární dávku podaných prostřednictvím webové aplikace, resp. k ověřování skutečností rozhodných pro nárok na tuto dávku. Úřad práce provádí kontrolu žádostí podaných v on-line aplikaci automaticky, prostřednictvím kontrolní linky a další možností je vyzvat žadatele k osobnímu osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na humanitární dávku podle § 6 odst. 9 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 66/2022 Sb.“). Výzvy k osobnímu osvědčení skutečností jsou zasílány buď automaticky, pokud je žadatel uveden na blacklistu, nebo zaměstnanci Úřadu práce při převzetí žádosti na kontaktním pracovišti.

- 1) Na blacklist se zařazují žadatelé, kteří nesprávně nebo neúplně informují o skutečnostech rozhodných pro nárok na humanitární dávku anebo nepředloží všechny potřebné doklady. Obvykle jde o tyto případy:
 - žadatel nebo společně posuzované osoby (dále jen „SPO“) nesprávně informují o svých příjmových poměrech,
 - žadatel nebo SPO se nezdržují na území ČR,
 - žadatel nebo SPO nesprávně informují o svých majetkových poměrech na území ČR,
 - žadatel nebo SPO mají zajištěny základní životní potřeby nebo úhradu nákladů na bydlení do výše započitatelných nákladů na bydlení nebo ubytování z jiných zdrojů než z vlastních příjmů nebo majetku,
 - v žádosti nejsou uváděny SPO, ačkoli spolu s žadatelem bydlí a společně uhrazují náklady na své potřeby,
 - žadatel nebo SPO nedokládají své příjmy a výpisy z bankovních účtů za posuzované období, ale dokládají jiná, nesprávná období (obdobím, za které se zjišťuje splnění podmínek nároku na humanitární dávku, je období kalendářního měsíce, na který je podána žádost o dávku, s výjimkou nákladů na bydlení a příjmů, které se zjišťují za období kalendářního měsíce předcházejícího měsíci, na který je podána žádost),
 - žadatel nebo SPO neměli v období kalendářního měsíce předcházejícího měsíci, na který je podána žádost, náklady na bydlení, ale v žádosti uvádí, že náklady na bydlení měli,
 - žadatel nebo SPO nedokládají skutečnosti uvedené v žádosti všemi dostupnými doklady, např. čestné prohlášení nelze využít pro údaje o příjmu ze závislé činnosti vykonávané v ČR, který je nutné doložit potvrzením od zaměstnavatele,
 - žadatel nebo SPO nesprávně informují o svém studiu, péči o dítě do 6 let věku, těhotenství, zdravotní stavu, péči o osobu se zdravotním postižením (invaliditou), resp. dokládají tyto skutečnosti padělanými doklady,

- Žadatel nebo SPO nedokládají kompletní výpisy z bankovního účtu, např. na výpise není uvedeno celé období, chybí jméno a příjmení vlastníka účtu, počáteční stav a konečný zůstatek účtu atd.
- 2) Žadatel o humanitární dávku je z blacklistu vyřazen, pokud už nejsou pochybnosti o tom, že není nadále nutné jej vyzývat z důvodů uvedených výše, aby osobně osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku na pobočce Úřadu práce. Jednotlivé případy jsou posuzovány individuálně, není stanoven výčet podmínek, za nichž bude žadatel z blacklistu vyřazen.
 - 3) Žadatel o humanitární dávku není informován o zařazení na blacklist. K osobnímu osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku je žadatel vyzván podle § 6 odst. 9 zákona č. 66/2022 Sb. Toto ustanovení neukládá Úřadu práce povinnost uvádět důvod pro odeslání výzvy. Finanční prostředky pro výplatu humanitární dávky jsou poskytovány ze státního rozpočtu ČR a Úřad práce je povinen počínat si tak, aby nedocházelo k neoprávněné výplatě dávky. Objeví-li se pochybnosti, zda žadatel splňuje podmínky pro nárok na humanitární dávku, je povinností Úřadu práce věc prověřit.
 - 4) Aktuálně není možné si ověřit, zda žadatel o humanitární dávku je či není zařazen na blacklist. Pokud žadatel obdrží výzvu k osobnímu osvědčení skutečností podle § 6 odst. 9 zákona č. 66/2022 Sb., je povinen této výzvě vyhovět bez ohledu na to, zda je či není zařazen na blacklist (v praxi může nastat i situace, že je žadatel o humanitární dávku vyzván z nějakého důvodu k osobnímu osvědčení skutečností, přestože na blacklistu zařazen není).